

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio I. Quid sit Consuetudo & quæ sit ejus Autoritas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

TITULUS XI.

DE CONSUETUDINE.

CAPUT PRIMUM.

Decisiones Juris propriis verbis deprompte.

Ubi Leges & Præcepta Particularia deficiunt, tùm ad Consuetudines recurri solet in Galliâ, tamquàm ad Legem aut Generalem aut Municipalem: quare valdè necessarium est nosse, quid in Jure Canonico de eâ statuatur, & quam vim habeat, & quousque extendatur. Sit itaque

SECTIO I.

Quid sit Consuetudo, & Quæ sit ejus autoritas.

I. Consuetudo est Jus Quoddam Moribus institutum, quod pro Lege suscipitur, cùm deficit Lex. *DIST. I. Cap. 5. Consuetudo. init.*

II. Vocatur Consuetudo, quia in communi est usu. *ibid. §. Porro. fin. Mos est longa Consuetudo de Moribus tantummodò tracta. ibid. Cap. 4. Mos.*

III. Non differt an scripturâ, an ratione Consuetudo consistat. *ibid. Cap. 5. Consuetudo. §. nec differt.*

IV. Longa Consuetudo censetur, quæ tanto tempore est servata, quod in contrarium memoria non existit. *In VI. De Consuetudine. Cap. Consuetudinem. LIB. I. TIT. IV. Cap. 1.*

V. Consuetudo præcedens, & ratio quæ Consuetudinem suavit, tenenda est. *DISTINCT. XII. Cap. 7.*

VI. Consuetudo perhibetur esse Legum Interpretes. *De Verb. Signif. Cap. Abbate. in fin. LIB. V. TIT. XL. Cap. 25.*

VII. Consuetudinis Ususque longævi non levis debet esse autoritas, & plerumque discordiam pariunt Novitates. *De Consuetudine. Cap. Cùm Consuetudinis. LIB. I. DECR. TIT. IV. Cap. 9.*

VIII. Diuturni Mores consensu Utentium approbati Legem imitantur. *DISTINCT. XII. Cap. 6. Diuturni.*

IX. Consuetudo approbata optima est Legum Interpretes. *ibid. Cap. 8. Cùm Dilectus. §. 1. dictus.*

X. Consuetudo approbata pro Lege servatur in Partibus Gallicanis. *De Arbitris. Cap. Dilecti. LIB. I. DECRET. TIT. XLIII. Cap. 4.*

XI. Sicut Prævaricatores Divinarum Legum, ita Contemptores Ecclesiasticarum Consuetudinum coercendi sunt. *DISTINCT. XI. Cap. 7. In his. fin.*

XII. Juxtâ Municipii cujuslibet Consuetudinem approbatam licet agere. *De in integrum Restitutione. Cap. Constitutus. Colligitur. LIB. I. DECR. TIT. XLI. Cap. 8.*

SECTIO II

Conservatur autoritas CONSUETUDINIS CUM LEGIBUS, Æternâ, Naturali, Divinâ, Humanâ.

I. Cùm Consuetudini veritas suffragatur nihil oportet firmius retineri. *DISTINCT. VIII. Cap. 7. Frustrâ. §. hoc. fin.*

II. Licet Usus vel Consuetudinis non minima sit autoritas, nunquàm tamen Veritati aut Legi præjudicat. *De Sent. & Re Jud. Cap. Cùm causa §. Nos autem. LIB. II. DECR. TIT. XXVII. Cap. 8. Consuetudo sine veritate vetustas erroris est. DIST. VIII. Cap. 8.*

III. Veritati manifestatæ debet Consuetudo cedere. *ibid. Cap. 4. Veritate. init.*

IV. Nemo Consuetudinem Rationi & Veritati præponat: quia Consuetudinem Ratio & Veritas semper excludunt. *ibid. §. Nemo. fin. Dominus non dixit, Ego sum Consuetudo, sed Veritas. ibid. Cap. 5. si Consuetudinem.*

V. Quælibet Consuetudo quantumvis vetusta, quamvis vulgata, Veritati omninò est postponenda; & Usus, qui Veritati est contrarius, abolendus. *ibid. Cap. 5. fin.*

VI. Nemo sanæ mentis intelligit Naturali Juri quæcumque Consuetudine (quæ dicenda est veriùs in hac parte Corruptela) posse aliquatenùs derogari. *de Consuetudine. Cap. Cum tanto. init. LIB. I. DECR. TIT. IV. Cap. 11. quod est ultimum.*

VII. In his, quæ sunt contrâ Legem Divinam, Consuetudo quavis longa non juvat nec excusat; quia non debet attendi solùm quid sit factum, sed potius quid sit faciendum. *De Electione. Cap. Cùm causam. LIB. I. DECR. TIT. VI. Cap. 27.*

VIII. Consuetudo, quæ contrâ Fidem Catholicam nihil usurpare dignoscitur, immota permanere debet. *DISTINCT. XII. Cap. 8. Nos. init.*

IX. Obtentu alicujus Consuetudinis nemo debet contrâ Sanctorum Patrum Constitutiones venire, & quod ad suum non spectat officium vindicare. *De Officio Archidiaconi Cap. Cùm satis. LIB. I. DECR. TIT. XXIII. Cap. 4.*

X. Consuetudo contrâ Ecclesiasticam Libertatem est penitus abolenda. *De Electione. Cap. Cùm terra. LIB. I. DECR. TIT. VI. Cap. 14.*

XI. Consuetudo, quæ Canonicis obviat Institutis, nullius debet esse momenti. *De Consuetudine. Cap. Ad nostram. §. Nos igitur. init. LIB. I. DECR. TIT. IV. Cap. 3.*

XII. Hæc non tam Consuetudo, quàm Corruptela meritò est censenda, quæ profectò Sacris est Canonibus inimica. *ibid. Cap. 7. Cùm Venerabilis. §. postmodùm. fin.*

XIII. Consuetudo Ecclesiasticæ Institutioni inimica, est penitus improbanda. *De Temporibus Ordinationum. Cap. Sanè. LIB. I. DECR. TIT. XI. Cap. 2. med.*

XIV. Consuetudo, ex quâ disrumperetur nervus Ecclesiasticæ Disciplinæ, est irritanda. *ibid. Cap. Cùm inter. §. Nos igitur. fin. LIB. I. DECR. TIT. IV. Cap. 5.*

XV. Quod ab Apostolicæ Sedis Reçtoribus plenâ autoritate sancitur, nullius Consuetudinis præpediente occasione, proprias tantùm sequendo voluntates, removeatur, sed firmiter atque inconsulse teneatur. *DIST. XI. Cap. 2. Consequens est, Consuetudo Loci alicujus Particularis, quæ à Divina Lege & Sanctorum Patrum Institutis, & à Generali Ecclesiæ Consuetudine esse noscitur aliena, debet improbari. De Testamentis. Cap. Cùm esses. §. Quia verò. LIB. III. DECR. TIT. XXVI. Cap. 10.*

XVI. Generaliter est omni Consuetudini derogandum, quæ absque mortali peccato non potest observari. *De Præscriptionibus. Cap. Quoniam. LIB. II. DECR. TIT. XXVI. Cap. 20. quod est ultimum.*

XVII. Licet etiam longævæ Consuetudinis non sit vilis autoritas, non tamen est usque ad eò valitura, ut vel Juri Positivo debeat præjudicium generare, nisi fuerit rationalis, & legitime sit præscripta. *De Consuetudine. Cap. Cùm Sancto. fin. LIB. I. DECR. TIT. IV. CAP. II. quod est ultimum.*

XVIII. Si talis fuerit Consuetudo probata, quæ Juri Communi præjudicet, secundùm illam, debet Juxta decernere. *ibid. Cap. 8. Cùm dilectus. §. Quia nobis. fin.*

XIX. Secundùm posteriorem Canonem debet observari,